

XXXVII. ÉVFOLYAM

2025. 2. SZÁM

HAF

 HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

TARTALOM

Feladatok előtt és után	3
Kihelyezett Haladó Altiszti Tanfolyami felkészítés	4
Főtörzsőrmesterek a 15. Egységes Zászlós Tanfolyamon	7
Nyomkövetés taktikai szinten I.	11
NATO-gyakorlat Hollandiában	14
Tűzszerészek egymás között	16
Az életmentés harctéri művészete I.	18
Felderítők a Debreceni Egyetem Harctéri Sérültellátó Tréningjén	20
Feszeged a korlátaidat! – Tapasztalatok a Sergeant's Schoolból	24
„Az emberek falkájában”	26
Edzőapplikációk 1.	30

8

13

14

18

20

26

IMPRESSZUM

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

Megjelenik évente öt alkalommal

2025. 2. szám

Kiadja a Honvéd Vezérkar

Szerkesztőbizottság

Elnök:

Kaszab Zoltán MH vezénylő zászlós
a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa

Tagok:

Bálint Ákos főtörzszászlós

Bogya Sándor főtörzszászlós

Filó László törzszászlós

Dr. Murinkó Attila ezredes

Sebestyén Tibor törzszászlós

Soós Lajos főtörzszászlós

Tömösközy Tamás Kálmán törzszászlós

A folyóirat kiadásában és terjesztésében közreműködik a HM Zrínyi Geoinformációs és Toborzástámogató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság – Zrínyi Kiadó

Felelős vezető:

Kulcsár Gábor ügyvezető

A Zrínyi Kiadó igazgatója:

Dr. Hajdú Ferenc

Felelős szerkesztő: Havasi Máté

Olvasószerkesztő: Kiss Zoltán

Grafikai tervezés: Győri László, Kiss Fanni Flóra

Tördelés: Schubert Andrea

Képfeldolgozás: Gróf István

Címlapfotó: Kertész László

Szerkesztőségi titkár: Pásztor Júlia

pasztor.julia@hmzrinyi.hu

A szerkesztőség címe:

1024 Budapest, Szilágyi E. fasor 7–9.

Telefon: (70) 199-8648

E-mail: honvedaltishti@hmzrinyi.hu

Nyomdai kivitelezés:

HM Zrínyi Geoinformációs

és Toborzástámogató Közhasznú Nonprofit Korlátolt

Felelősségű Társaság,

Kreatív Tervező és Sokszorosító Igazgatóság

Felelős vezető: Pásztor Zoltán igazgató

Ár nélküli, belső terjesztésű kiadvány.

HU ISSN 1586-2917

A folyóirat teljes terjedelmében olvasható

a www.honvedelem.hu portál

kiadványok rovatában.

A Honvéd Altiszti Folyóirat tagja
az Európai Katonai Sajtószövetségnek (EMPA).

Feladatok előtt és után

Altisztek, legénységi állományú Katonák!

Minden nap tanúbizonyságot tesz arról, hogy a Magyar Honvédség és az Önök áldozatos szolgálata nélkül nincs biztonságos jelen és jövő. Önök ismét bizonyították a haderő azonnali reagáló képességét, a katona felkészültségét és szakmai tudását egy olyan helyzetben, ami nemcsak honvédségi, de összkormányzati fellépést is igényelt a kialakult száj- és körömfájás megfékezésében és kezelésében. Köszönöm minden résztvevőnek azt a profizmust, amellyel a haderő hírnevét, illetve az altiszti és legénységi állomány felkészültségét bizonyították.

Azonban a feladataink folyamatosak és teljes embert kívánnak. A kiképzések és felkészülések az Adaptív Huszár 2025 gyakorlatra célirányosak és felkészítik a résztvevőket egy olyan megmérettetésre, amely a haderő valódi harckészültségét, a szervezetek és alegységek összekovácsoltságát, az egyének felkészültségét méri honi és nemzetközi keretek között.

A PILOT programok keretén belül bevonult állomány alapkiképzési programja is folyamatban van. Katonává formálásuk a mi feladatunk, és nem engedhetjük meg, hogy az elvárásaink, a Magyar Honvédség elvárásai csorbát szenvedjenek. Azok számára, akik alapkiképzése folyamatban van, mi vagyunk a követendő példa. Mi vagyunk azok, akik megjelenésünkkel, elkötelezettségünkkel, kommunikációnkkal befolyásoljuk őket. Mi vagyunk azok, akik feladata az, hogy jobbá formáljuk őket, mint mi vagyunk.

Rövid időn belül ismét a Hősök terén sorakoznak fel a Magyar Honvédség újonnan avatandó altisztjei. Az idei évben több mint 300 őrmestert avatunk. Kiképzésük és szakmai felkészítésük kiemelt jelentőséggel bír a haderő számára. Ők a jövő harcvezető altisztjei, rajparancsnokai a lövész, híradó, logisztikai és még számtalan más kisalegységben. Szakmailag felkészítettek, általános katonai tudásban a mai irányoknak megfelelően képzettek.

Mint látjuk, ismét rengeteg feladat áll előttünk. Ez csak olyan személyi állománnyal megy, aki tudja, érti és elkötelezett a feladatai, a haderő sikere iránt. Ez az állomány Önök, az altisztek és legénységi állományúak, akik a haderő gerince!

Köszönöm a szolgálatukat!

*Kaszab Zoltán MH vezénylő zászlós,
az MH vezénylőzászlósa*

Kihelvezett Haladó Altiszti Tanfolyami felkészítés

A Magyar Honvédség vitéz Reviczky László 1. Területvédelmi Ezred gödöllői laktanyájában március 3-i kezdéssel Haladó Altiszti Tanfolyamot (a továbbiakban HAT) rendeztek. A tanfolyamot a Magyar Honvédség Altiszti Akadémia szakmai felügyelete mellett, a jóváhagyott tematika alapján valósították meg. Ez volt az első alkalom, hogy a Magyar Honvédség Területvédelmi és Hadkiegészítő Parancsnokság kihelyezett HAT-ot szervezett a parancsnokság állományában és a területvédelmi erőknél szolgáló altiszti állomány felkészítése érdekében. A négy hét időtartamú kurzus végén a beiskolázott 12 fő altiszt sikeres vizsgát tett, majd március 28-án, a kibocsájtó rendezvényt követően visszatértek alakulatuk állományába.

Négy altisztet kértem fel, hogy mondja el véleményét a frissen végrehajtott tanfolyamról. Elsőként az akadémia állományában szolgáló Puskás Zoltán zászlóst, a haladó altiszti tanfolyami képzés megalkotóját kérdeztem az elmúlt hetek tapasztalatairól.

Kérlek, zászlós úr, oszd meg az olvasókkal, milyennek láttad a felkészítést, sikerült elérni a kitűzött célokat. Csak olyan altiszteknek engedjük, hogy tanfolyamot vezessenek, akiknek van ehhez tehetségük, és felkészítettük őket a feladatra. Szabó József főtörzsőrmester úr felkészült a feladatra, amit mutat, hogy óriásit fejlődött a tanfolyam állománya a négyhetes képzés alatt. A képzés végig színvonalas volt, és elértük a kitűzött célt.

Miért érdemes az alegységparancsnokoknak szorgalmazni, hogy tengernyi feladatuk mellett biztosítsák az általuk vezetett alegységekben szolgáló altisztek

számára a lehetőséget a tanfolyamon történő részvételre, a végzettség megszerzésére?

Elsősorban azért, mert egy önmagát jobban ismerő katonát kapnak vissza, aki lassan, de biztosan hatékonyabb vezetővé válik, felismeri az adott helyzeteket, valamint azt, hogyan kell azokat úgy megoldania, hogy az a szervezet és az egyén számára is a legjobb legyen. A tanfolyamot végzett altiszt kezdeményezővé válik, jobban el tudja helyezni magát a szervezet működésében, hatékonyabban kommunikál, javaslatai megalapozottak és működőképesebbek lesznek.

Az MH 1. TVE állományból Szabó József főtörzsőrmestert, a tanfolyam vezetőjét kérdezem: milyen volt a tűzkeresztséged, hogy élted meg az elmúlt heteket?

Nagyon jól éreztem magam, mert szeretek oktatni, és kihívás, amikor új helyzetben próbálhatom ki magam. A tanfolyamon átadott tudással egy olyan „kulcsot” adhattam a részt vevő állomány kezébe, ami jól használva sok-sok ajtót fog kinyitni számukra a jövőben. A problémamegoldás képessége, a hatékony kommunikáció, a csapat összekovácsolása, a motiváltság fenntartása nemcsak katonai berkekben, de az élet minden területén fontos.

Milyen állományt kaptál, mennyire voltak befogadók, motiváltak a tanfolyamra beiskolázott altisztek?

Nagy élet- és szakmai tapasztalattal rendelkező katonákat iskoláztak be. Teljes mértékben nyitottak voltak, hallottak már a tanfolyamról, és ennek a képzési formának tényleg jó a híre. A motivációjuk végig töretlen volt, azt láttam rajtuk, hogy szinte várták a következő napot, és minden feladathoz nagyon pozitívan viszonyultak.

Volt-e bármilyen nehézség, melyre előzetesen nem számítottál, kihívás, melynek leküzdése érdekében jelentős pluszenergiákat kellett mozgósítanod?

Nehézség nem adódott, mert az Altiszti Akadémián Puskás Zoltán zászlós úr és csapata felkészített a tanfolyamvezetői feladatok ellátására. Kihívásnak tekintetem és tekintem az „oktatás” ezen formáját, mert nem szokványos. Gondolok itt arra, hogy nincs előre meghatározott forgatókönyv, minden haladó altiszti tanfolyamon más és más úton érjük el a célt, mivel nincs két egyforma állomány. Nyitott kérdésekkel vezetjük rá a katonákat a megoldásokra, az altisztek szolgálati és élettapasztalatát felhasználva dolgozzuk fel a tanfolyam tananyagát. A második hét végére éreztem, hogy elfáradtam, ezért szombaton pihentem egy nagyot. Minden napra külön készültem, hogy minél érdekesebb, befogadhatóbb legyen

a következő napi foglalkozás. Az eredmények azt mutatják, sikerült.

Végül, de nem utolsósorban a tanfolyam hallgatóit kérdezem a képzésről. Engedjétek meg, hogy gratuláljak a tanfolyam sikeres teljesítéséhez! Juhász Erika törzsőrmester az MH THP, Czeczon János törzsőrmester pedig a Magyar Honvédség Krause Lajos 3. Területvédelmi Ezred 68. Területvédelmi Zászlóalj állományából érkezett. Arra kérlek benneteket, röviden mutassátok be magatokat, illetve szóljatok arról, mióta szolgáltok, milyen beosztásból érkeztetek a tanfolyamra?

J.E.: 2017 márciusa óta szolgálom a honvédségnél. Szentendrén kezdtem az Altiszti Akadémián, katonai igazgatás szakterületen, majd 2019-ben a Sportszázad állományához kerültem, mivel a sporthoz szorosan kötődik a végzettségem. Jelenleg az MH THP sporttevékenységet koordináló főnökségén szolgálom mint beosztott altiszt.

C.J.: A katonai pályafutásomat 2000-ben kezdtem Szolnokon a Magyar Honvédség 1. Könnyű Vegyes Ezred állományában. Több beosztásban is megfordultam, majd a polgári életbe kerültem, ahonnan 2019-ben tértem vissza, már a területvédelmi erők állományába.

Kiképzőként szolgálók, rajparancsnoki beosztásból érkeztem a tanfolyamra.

Milyen érzésekkel érkeztetek, hogy emlékeztek vissza az elmúlt hetekre, illetve mit visztetek magatokkal az itt tanultakból?

J. E.: Régóta vártam már, hogy bekerülhessek a tanfolyamra, nagyon hálás voltam a kapott lehetőségért, pozitív érzésekkel, nyitott lélekkel érkeztem. A tanfolyam nagyon érdekes volt számomra, sokat tanultunk, de nem éreztem leterhelőnek. Úgy hiszem, hogy megerősödtem önismeretben, kommunikációban és kérdezőtechnikában, olyan dolgokat sajátítottam el, amelyek a napi életben segítségemre lesznek.

C. J.: Vártam a tanfolyamot, bíztam benne, hogy egy színvonalas képzésen veszek majd részt, tehát pozitív várakozással jöttem. Nagyon jó érzéssel gondolok vissza a kurzusra, ami nekem egyértelműen hiánypótló volt, évek óta szükségem volt már egy ilyen tematikájú felkészítésre, mely a teljesség igénye nélkül érintette a vezetéselméletet, kommunikációt, a csoportdinamika működését és természetesen az önismeretet. A tárgykörök tudományos alapon voltak felvezetve, mégis a gyakorlatban működő és alkalmazható eszközöket kaptunk.

Mit gondoltok, miért van szüksége egy – a jövőjét a honvédségben elképzelő – altisztnak a haladó altiszti tanfolyam teljesítésére?

J. E.: Mindenkinek fontos, hogy minél jobban megismerje és megértse önmagát. A tanfolyam visszaigazolást adott nekem arra, hogy az, ahogy a feladataimat végzem, részben a személyiségemből ered, s mivel általában pozitív visszacsatolásokat kapok, ezért nem szükséges, hogy változtassak. Összességében úgy gondolom, magabiztosabb, helyzettudatosabb és talán hatékonyabb is leszek a tanfolyam elvégzését követően.

C. J.: Kiképzőként számomra nagyon fontos, hogy ne csak a saját generációmhoz, de minden korosztályhoz egyaránt hatékonyan tudjak szólni. Az elmúlt hónapban olyan tudással gyarapodtam, ami biztosítja ehhez az eszközt, a lehetőséget. Tudatosult bennem, hogy mi az, amire például a fiatalok esetében jobban kell figyelni, vagy amit máshogy célszerű csinálnom ahhoz, hogy könnyebben el tudjam velük fogadtatni a honvédség szervezeti kultúráját.

Köszönöm, hogy megosztottátok tapasztalataitokat az olvasókkal! Gratulálok a tanfolyam sikeres megszervezéséhez, teljesítéséhez, további szolgálati feladataitok végrehajtásához sok sikert, erőt, egészséget kívánok a folyóirat olvasói nevében is!

Soós Lajos főtörzszászlós

Fotó: Magyar Honvédség vezér Reviczky László 1. Területvédelmi Ezred

Főtörzsőrmesterek

a 15. Egységes Zászlós Tanfolyamon

- Az Acélkocka altisztképzési rendszerében hat éve szereznek szakmai és vezetői ismereteket a Magyar Honvédség katonái. A megváltozott biztonságpolitikai környezet és a Magyar Honvédséggel szemben támasztott egyre magasabb követelmények egy merőben új gondolkodásmód kialakítását tették szükségessé.
- Az alapjaiban módosult belső képzési szinteket öt lépcsőben alakították ki. A negyedik lépcsőként meghatározott Egységes Zászlós Tanfolyamon főtörzsőrmesterek vesznek részt, hogy előmeneteli vizsgájuk során bizonyítsák képességeiket, valamint hogy rendelkezésre álló tudásukkal csatlakozhassanak a zászlósi állománykategóriához és a hozzá kapcsolt felületrendszerhez, felelősségvállaláshoz.

A képzés egyik fő célkitűzése, hogy a résztvevők továbbfejlesszék vezetői ismereteiket, amin akár ezred- vagy dandárszintű törzsekben történő szolgálatuk

sikeressége múlik. A négy fő modulból (kommunikáció, altiszti identitás, vezetéselmélet, hadműveleti ismeretek) álló kilenches képzés a zászlósi rendfokozat megszerzéséhez előírt követelmény, illetve 2024-től bemeneti követelménynek számít az Összhaderőnemi Vezető Altiszti Tanfolyamra.

Minden altiszt vezető, mivel minden szinten irányítanak embereket és foglalkoznak beosztottjaikkal. Ezzel érhető el nagyobb, vagy ha úgy tetszik többretegű és komplexebb képesség, eredményesebb működés a csoportmunkák során. A kilenches képzési időtartam alatt a tanfolyamon részt vevő állomány három alakulatlátogatás keretében töltött el egy-egy napot az érintett katonai szervezeteknél. Az előmeneteli képzés keretében így más alakulatok, fegyvernemek feladatrendszerét van lehetőség részletesebben megismerni. A zászlósjelölt ezáltal az eddigi, esetleges rutinfeladatok sorozatából álló szolgálati napjaiból kilépve, attól eltérő eljárási módokba is betekinthez.

Az első alakulatlátogatás során az MH Légi Műveleti Vezetési és Irányítási Központ (MH LMVIK) veszprémi objektumában – amit csak úgy becézünk, hogy A Szikla – járt a tanfolyam állománya.

A résztvevők második útja Szentkirályszabadjára vezetett, ahol a Magyar Honvédség Anyagellátó Raktár bázis központi raktárában tettek ismeretbővítő látogatást. Belülről láthatták a Magyar Honvédség korszerű ellátórendszerébe tartozó objektumot. Előadás-sorozat keretében tájékoztatták a bázis feladatrendszeréről, kialakításáról, jelenéről és tervezett jövőbeli újításairól. Bepillantást nyerhettek az alakulatok kiszolgálásának főbb lépéseibe, a közben felmerülő problémamegoldások sokrétűségébe, és természetesen megismerhették az azokra adott válaszokat. Az igények végtelenek, de az észszerűség érdekében az okkal sorrendezett kiszolgálási doktrínák követése alapfeltétele a szakág folyamatos feladatellátásának, aminek a 21. század kihívásaira adott válaszok éppúgy alapkövei, mint a logisztikai háttér bázis, annak rendszerszintű működtetése vagy a hadfelszerelések beszerzése. A Központi Raktár bázis egyrészt a hazai katonai szervezetek hatékonyabb és gyorsabb anyagellátására képes, másrészt az ellátási lánc szerves részeként teljesíti feladatát más nemzetek katonai alakulatai által használt logisztikai eszközök elhelyezésénél és kiszolgálásánál is.

A szintén Szentkirályszabadján található Központi Logisztikai Bázist a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program keretében 2020. december 1-jén, a logisztikusok napján adták át. A hathektáros területen elhelyezkedő modern, közel 21 000 négyzetméterrel rendelkező ingatlan komplexum – galériás tárolórendszerrel, 3000 polcot meghaladó kapacitással – a logisztikai támogató rendszerek fejlesztésének eredménye. A 10 méteres belmagasságú épület állványzata 25 000 raklap tárolását tudja biztosítani. A tanfolyam hallgatói megtekintették a karbantartási, logisztikai, kiszolgálási és javítási feladatok ellátására kialakított külön melléképületet, amely korszerűen felszerelt javítóműhelyekkel és gépjárműmosóval rendelkezik, végül megnézték a mo-

bil üzemanyagtöltő állomást is. Az alakulat részéről elhangzott előadások során kiemelt figyelmet kapott a modern haderő azon szükséglete, miszerint a Magyar Honvédség feladatellátását professzionális szinten támogató és ellátó ingatlanegyüttesben a logisztikai szakismeret éppúgy nélkülözhetetlen alaptudás, mint minden más harceszköz működtetésénél. A kommissziónak (anyagkezelők) a különféle típusú targoncák használatával pontosan és időre kell az előírt anyagkészleteket összeállítaniuk. Az árubevételezések és -kiadások pontos vezetése alapfeltétele a teljes logisztikai ellátási lánc zökkenőmentes működésének. Azaz a gyors és precíz áruellátás az itt szolgálatot ellátó szakemberek és a modern infrastruktúra összehangolt együttműködésével valósulhat csak meg. Röviden az anyag tárolás és az anyagáramlás biztosítása egyszerre kell hogy megvalósuljon a sikeres logisztikai feladat végrehajtáshoz.

A harmadik alakulat látogatásra Tatán, az MH Klapka György 1. Páncélosdandárnál került sor, a „nagy macskák” és azokra specializálódott kiképző szimulátorok bázisán. Az Egységes Zászlós Tanfolyam hallgatói egész napos előadásorozatot hallgathattak meg a katonai döntéshozatali folyamatról, a tűzérő megújításáról, az eddigi és a jövőbeli beszerzésekről, a katonai szervezetnél zajló képzésekről és átfegyverzésről. A tűzérosztály eszközrendszerének az alapját PzH 2000 önjáró lövegek képezik, plusz kiegészítő eszközparkok, úgymint radarok, Gidránok társulnak hozzájuk, mellyel a tűzvezetési és felderítő képességek kimagasló szinten lettek fejlesztve. A rendszerben történő gondolkodás és az eszközök rendszerben történő használatának képessége az egyik kulcs gondolata és eszköze korunk kihívásai kezelésének. A harcokocsi alegységhez pedig folyamatosan érkeznek a Leopard 2A7 harcokocsik, a páncéltörő osztályhoz pedig megérkeztek és hadrendbe lettek

állítva a SPIKE LR2 páncéltörő eszközök is. Természetesen a fejlesztések folyamatosak, hiszen egy haderőnél sohasem mondhatjuk, hogy elértük a fejlesztés csúcspontját. A technikai eszközök elhelyezésének feltételeit éppúgy meg kellett teremteni, mint a személyi állomány elhelyezésének feltételeit, melyeknek szintén az új kihívásokhoz kellett igazodniuk. A kiképzési fegyverrendszerek a szimulációs központban lettek rendszerbe állítva, amely az infrastruktúra részét képezi. A olyasfajta katonai rendezvényekre, mint amilyenek az Egységes Zászlós Tanfolyam alakulat látogatásai, a Magyar Honvédségnél szolgáló szakemberek tapasztalatcseréjeként, egyfajta katona-katona találkozásként is tekinthetünk. Az irányított összejöveteleken van lehetőség megismerni más fegyvernemeket, kötetlenül beszélgetni és szakmai kérdéseket feltenni kollégáknak, bajtársaknak. Az alakulat látogatások, azon belül az alakulatok vezénylő zászlósaival történő személyes találkozók, alkalmat kínálnak a vezető altiszti rendszer képviselői szakmai ismereteinek és tapasztalatainak megismerésére.

A jövő tervei a múlt alapköveire támaszkodnak. Hatvan és Isaszeg településeken a harctéri bejárások során, ún. Staff Ride keretében a zászlósjelöltek előadásokat tartottak és hallgattak társaiktól az 1848–49-es forradalom és szabadságharc ütközeteiről, csapatmozgásokról, harci eljárásokról, felszerelésekről és a korabeli katonaélet mindennapjairól.

A legnagyobb kihívást a több mint két hónapos tanfolyam utolsó modulja okozta. A képzés ezen fázisa során az ún. katonai döntéshozatali folyamat (MDMP) működtetését kellett szimulálni. A hadműveletek irányítási központjai egy-egy szakterület irányításának felelősségével működnek. A cselekvési vázlat végső formájára is ráhatással kell bírnia egy vezető altisztnak. A terepen történő feladat-végrehajtás során előny, ha az irányítási központban hozott döntésekről, azok mechanizmusairól a vezető altisztek is rendelkeznek ismeretekkel.

Szentendrén, az MH Altiszti Akadémia Altisztképző Központnál eltöltött 9 hetes képzésen részt vevő Feledi Kinga főtorzsórmestert és Berceli Péter Pál főtorzsórmestert kérdeztem az Egységes Zászlós Tanfolyamon szerzett tapasztalatairól.

Melyik oktató okozta számodra a legnagyobb pozitív élményt?

Márcs István zászlóst emléteném meg, a csoportparancsnokunkat. Központi szerepet töltött be a csoporttá válásunkban. Motiválta, irányította a csapatot, nyílt kommunikációt folytatott, jól alkalmazta a vezetői stílusokat. Kiemelném az elméleti tananyag játékos feladatokkal történő átadását.

Feledi Kinga főtorzsórmester

Melyik volt az a foglalkozás, amelyet anyaalakulatodnál is szívesen megtartanál?

Számomra, mint aki kiképzői beosztást lát el, fontos, hogy a tanfolyamokról visszaérkezett katonáink bemutassák és átadják a képzés során megszerzett tudásukat, tapasztalataikat. Úgy gondolom, hogy a zászlóalj alegységeiben szolgáló kiképzőknek szintén ismerniük kell a jó vezetővé válás folyamatát, így az Egységes Zászlós Tanfolyam teljes elméleti anyagát igyekszem átadni számukra. A kurzus gyakorlati részét, azaz a katonai döntéshozatalt az ezredünknel az Előretolt Logisztikai Bázisok mint hatékony munkacsoportok keretein belül alkalmazzuk. A katonai műveletek támogatásában és a gyors reagálás előkészítésében meghatározó szerepet játszanak a fent nevezett bázisok, ezáltal az MDMP gyakoroltatása kiemelt fontosságú teendő.

Mely foglalkozások voltak a leghasznosabbak számodra? Miért?

Egyrészt nagyon érdekesek voltak számomra a pszichológia világába történő betekintések, mint például a reziliencia (rugalmas ellenálló képesség), a pszichológiai egyik alapfogalmának megismerése. Másrészt lebilincselőek voltak a csapatlátogatások. Az ott tapasztalt vendégszeretet, szaktudás, a szakma iránti elköteleződés mindannyiunkban nagyfokú tiszteletet ébresztett.

Volt bárkinek olyan tapasztalata a kiscsoportos munkában, ami meglepett? Mi volt az?

Az MDMP-feladat tartogatta ennek a tanfolyamnak a legnagyobb kihívását. Egyrészt a feladat összetettsége, másrészt a két kis csoport a teljesítés időszakában választotta meg a vezetőt és szerveződött újra, most már egy közösséggé. Ugyanakkor a munkához kijelölt kulcsszereplők szakmai tudása, az ehhez társuló magabiztosság, a folyamat egészét jellemző irányítás, kontrollálás megalapozta a próbatétel sikerességét.

Te miben fejlődött a legjobban?

Egy harcparancs megalkotása nagyszerű érzés volt. Az összhaderőnemi rendszer keretében a csapat egységként dolgozott, a szerepek tisztázottak voltak, és mindenki a saját területén szerzett gyakorlati ismeretekkel tudta segíteni a vezetőt a döntéshozatalban. Vagyis az összhaderőnemi gondolkodás fejlesztése volt számomra a leghasznosabb ismeret, amit ez alatt a 9 hét alatt elsajátítottam.

Szerinted a csoport miben fejlődött leginkább?

A csoport fejlődését a kurzuson tanult Tuckman-elméleten keresztül mutatnám be. A mi kis csapatunkra a homogén jelzőt használnám. Szabálykövető és kitartó tagokból állt. Ennek tükrében a csoport hamar lefektette az általános normákat, már a kezdetekben megalakultunk mint egység. Idővel a személyközi kapcsolatok is elmélyültek. Mire a tanfolyam a tényleges teljesítmény szakaszába ért, a közösség is elérte a teljesítés ciklusát. Azonban ez a közösség egy meghatározott feladatra és időre lett létrehozva, így a feloszlás szintén végbement, ugyanakkor néhány személyközi kapcsolatból barátság szövődött, melyeket biztosan ápolni fogunk a jövőben.

Berceli Péter Pál
főtörzsőrmester

Melyik oktató okozta számodra a legnagyobb pozitív élményt?

Ha csak egy nevet lehet mondani, akkor a csoportvezetőnk, Márcz István zászlóst említeném. Végig kísért, tanított és támogatott minket a kommunikációs alapoktól kezdve a személyiségfejlesztésen át, a csoportdinamikát is beleértve, a katonai döntéshozatalig. Igyekezett minél több

hasznos információt átadni nekünk. Ugyanakkor azt is hangsúlyozta, hogy egymás tapasztalatait felhasználva tovább gyarapíthatjuk a tudásunkat, ami igazolódott is a tanfolyam végére.

Milyen foglalkozás volt az, amit anyaalakulatodnál is szívesen megtartanál?

A haditechnikai eszközátvevő csoportban technikus altisztként teljesítek szolgálatot. Feladataim közé tartozik a fegyverzettechnikai és kiképzéstechnikai eszközök átvétele, bevizsgálása, minőségellenőrzése, átadása. Többnyire nagy mennyiségű anyagot kezelünk. Jó volt látni Szentkirályszabadján a modern kor kihívásainak is megfelelő logisztikai raktárat, ahol hasznos előadásokat hallgathattunk meg a logisztikai művelet-

tervezésről. Mivel csoportban dolgozunk, a kommunikáció, a csoportdinamikával kapcsolatos foglalkozások és a konfliktuskezelés is hasznosak lehetnek munkánk hatékonyságának fenntartása érdekében.

Milyen foglalkozások voltak a leghasznosabbak számodra? Miért?

A kommunikációval, a személyiségfejlesztéssel, a változáskezeléssel és a kiberhadviseléssel kapcsolatos foglalkozásokat tudnám először megemlíteni. A katonai pályafutásom kezdete óta folyamatos változásokat élek át. Többször kellett újratervezni az életemet, többek között az átszervezések, illetve laktanyabezárások miatt. Ugyanakkor azt is el kell mondanom, hogy az összes foglalkozás hasznos volt, mert egy jól felépített képzési terv részeként, lépésről lépésre építette fel a tudásunkat a tanfolyam legnehezebb részéhez, a katonai döntéshozatal előkészítéséhez és a művelettervezéshez.

Volt olyan tapasztalatod a kiscsoportos munkában, ami meglepett? Mi volt az?

Kellemes tapasztalatként éltem meg, hogy sokszor volt alkalmam beszélgetni csoporttársaimmal mind a foglalkozásokon, mind a 10 fős hálókörletünkben; utóbbi először kényelmetlenül zsúfoltnak tűnt, de az idő igazolta a tanfolyam végére, hogy másképpen nem alakult volna ilyen jól a beszélgetéseink. Tudni kell róluk, hogy az évtizedek során hatalmas szaktudást szereztek a fegyvernemükkel kapcsolatosan, ami többször megbizonyosodott, de legjobban az MDMP-nél csúcsozott ki.

Te miben fejlődött a legjobban?

Amikor beiskoláztak erre a tanfolyamra, úgy gondoltam, itt már nem sok újat fognak nekem tanítani. Ennek ellenére az összes foglalkozás és körülmény tudatos egymásra épülésének következményeként számos terület kapott nagyobb megvilágítást, többek között az önismeretem eddig még feltáratlan része. Tapasztalt csoporttársaimnak és oktatóimnak köszönhetően részesévé válhattam egy jól működő katonai döntéshozatal művelettervezésével kapcsolatos törzsmunkának.

Szerinted a csoport miben fejlődött leginkább?

A csoportvezetőnk elmondása és a foglalkozásokon elért eredmények alapján a mi csoportunk már az első napoktól kezdve jól működött. Valahogy a megalakulás után kimaradt a viharzás, és egyből a teljesítés következett. Volt is egy teszt, ami a személyiségjegyeink alapján ezt támasztotta alá. Újra az MDMP-t kell felhoznom példának, ami a csoportmunkáink legmagasabb szintjét jelentette. 🏠

Koncz Csaba főtörzsőrmester

NYOMKÖVETÉS TAKTIKAI SZINTEN I.

Ahogy arról Nagy Gergely zászlós előző számban beszámolt, 2025. január 31. és február 2. között egy haladó szintű taktikai nyomkövető tanfolyamot tartottak Tatán a Magyar Honvédség néhány katonája számára. A háromnapos kurzust úgy tervezték és tartották meg, hogy a résztvevők megértsék a taktikai nyomkövetés készségeinek alkalmazásával kapcsolatos lehetőségeket és előnyöket egy harcászati szituációban. A nyomkövetésről általánosságban a programvezető írt összefoglalót.

Kyt Lynn Walken vagyok, a virginiai Hull's Tracking School hivatalos képviselője, világszerte elismert nyomolvasó szakértő, a coloradói Conservation Rangers Operations Worldwide Inc. vadőre és az Alabaré jótékonyági szervezet (Egyesült Királyság) vezető nagykövete.

A nyomkövetési készségek elsajátítása

A nyomkövetés, vagyis az emberi lábnyomok, nem odaillő részletek és a környezetben található finom jelek felismerésének művészete rendkívül sajátos készség, amely évszázadok óta használatos. Legyen szó kereső és mentő műveletekről, vadon élő állatok tanulmányozásáról vagy katonai akciókról, az emberi mozgás követésének képessége értékes és gyakran életmentő készség. Az alábbiakban áttekintjük a nyomkövetés alapjait, alkalmazásait és tippeket adunk ezen alapvető készségek elsajátításához.

A nyomkövető (mantracker) éles megfigyelőképességével képes észrevenni azokat a jeleket, amelyeket egy személy hátrahagyott, mint például a lábnyomokat, a széttúrt növényzetet, a megbolygatott talajt vagy akár a levegőben terjedő illatokat. Ez a készség türelmet, éles figyelmet és a környezet alapos megértését igényli. A nyomkövetés tehát több, mint csupán lábnyomok keresése; meg kell vizsgálni a terepet, az időjárás és azt, hogyan viselkedett a követett személy. Ezt a készséget gyakran tanítják rendőrök, katonák és túrázók számára.

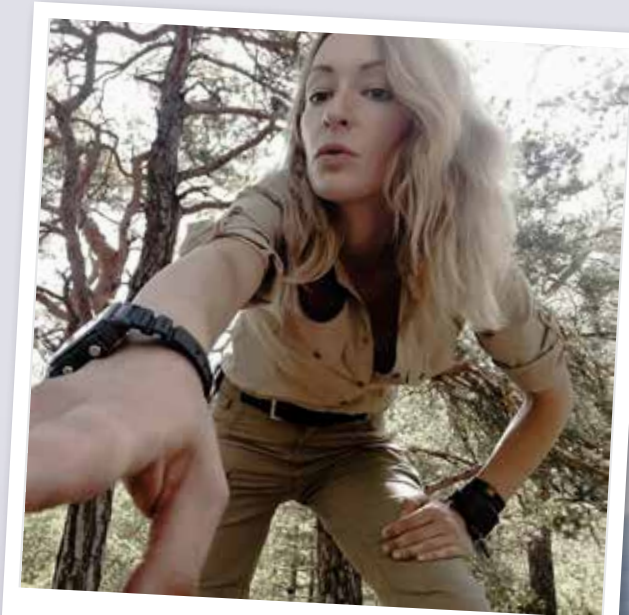

Foto: Kertész László, Kocsis Lili törzsőrmester, Timkó Attila zászlós

A nyomolvasás (mantracking) kulcsfontosságú összetevői

- **Lábnymok:** Az emberi mozgás legnyilvánvalóbb jele a lábnyom. A nyomkövető szakemberek a nyomok méretét, alakját, mélységét és irányát figyelik. Figyelembe veszik a talaj típusát is – lehet például puha föld, kavics, sár vagy hó –, mivel a különböző felületek eltérő mértékben őrzik meg a lábnyomokat.
- **Környezeti jelek:** A lábnyomokon túl a nyomkövetők a környező területet is megvizsgálják. Ez magában foglalhatja a letaposott fűvet, a letört ágakat vagy a fákon maradt nyomokat. Mindezek a jelek finoman árulkodnak arról, merre járt a személy.
- **A mozgás pszichológiája:** Az emberi viselkedés megértése kulcsfontosságú a követéshez. A nyomolvasás nemcsak a fizikai jelek követéséről szól – szükség van arra is, hogy megértsük, hogyan mozog az ember a különböző környezetekben. Olyan tényezők, mint az egyén energiaszintje, az útvonalválasztás és a sietség mind szerepet játszanak abban, milyen nyomot maga után a személy.
- **Időjárás és terep:** Az időjárás befolyásolhatja, hogy a követés könnyebb vagy nehezebb lesz. Az eső például elmoshatja a lábnyomokat, míg a hó megőrzi azokat. Az időjárás hatásainak megértése kulcsfontosságú a sikeres követéshez.

A nyomkövetés alkalmazási lehetőségei

- **Keresés és mentés:** Az egyik legfontosabb alkalmazás a kereső és mentő műveletek során adódik: legyen szó arról, hogy valaki eltévedt a vadonban, vagy éppen menekül, a nyomkövetés segíthet a megtalálásában.
- **Rendőri és katonai alkalmazás:** A rendőrségi és katonai állomány gyakran tanul nyomkövetést, amit bűnözők vagy menekülő személyek elfogásánál hasznosítanak.
- **Természetvédelmi alkalmazás:** A nyomkövetés a vadállatok mozgásának tanulmányozására is hasz-

nálható, de hozzájárulhat a természetvédelmi tevékenységhez, ha például orvvadászokat követnek.

A nyomkövető készségek fejlesztése

- **Kezdd az alapoknál:** Mielőtt bonyolult nyomkövetési helyzetekkel foglalkoznál, sajátítsd el az alapvető jelek azonosítását, mint a lábnyomok és a széttört növényzet. Gyakorolj ismerős környezetben, például egy erdőben vagy egy parkban.
- **Ismerd meg a környezetet:** A gondos nyomkövető behatóan ismeri a környezetét. Ismerd meg a tájat, a helyi növény- és állatvilágot, illetve figyeld meg az időjárás hatásait.
- **Türelmesen figyelj:** A nyomkövetés nem sprint – inkább egy maraton. Gyakran órákba vagy napokba telhet valakinek a követése. Fejleszd a türelmed és a koncentrációd, és ne felejtse el, hogy a nyomkövetés legalább annyira a finom részletek olvasásáról szól, mint a kitartásról.
- **Szakértőktől tanulj:** Vegyél részt tapasztalt nyomkövetők tanfolyamain. Ismerd meg a különböző szakemberek által alkalmazott technikákat. Minél több gyakorlati tapasztalatot szerzel, annál jobb leszel a jelek azonosításában.
- **Bölcsen használd a technológiát:** Míg a hagyományos nyomolvasás erősen épít a vizuális és fizikai jelekre, a modern technológia, mint a GPS vagy a drónok plusz információkat adhatnak. Azonban ha kizárólag a technológiára támaszkodsz, az hátráltathatja saját képességeid fejlődését.
- **Gyakorolj rendszeresen:** Mint bármely más készség, a nyomkövetés is a gyakorlás révén fejlődik. Szervezz gyakorló szituációkat, például menj ki olyan területre, ahol egy társad szándékosan hagy maga után nyomokat. Használd készségeidet valós környezetben is, például túrázás vagy kempingezés közben. *(Folytatjuk)* ➤

Fotó: a szerző felvételei, Havasi Máté, Shutterstock

Kyt Lynn Walken

NATO-gyakorlat Hollandiában

A Szövetség legnagyobb légvédelmi gyakorlatán jártak a győri légvédelmi rakétások

A Magyar Honvédség Dánielfy Tibor 205. Légvédelmi Rakétaezred katonái is részt vettek idén márciusban a *Joint Project Optic Windmill 2025 (JPOW25)* gyakorlaton a hollandiai Vredepeelben. Ez a NATO legnagyobb integrált lég- és rakétavédelmi gyakorlata, amely közel 30 éves múltra tekint vissza. Az idei azért is volt különleges, mert ez volt az első alkalom, hogy a Szövetséghez frissen csatlakozott Finnország (2023) és Svédország (2024) is részt vett a náluk rendszerített légvédelmi eszközökkel, ezzel tizenötre növelve a gyakorlaton részt vevő NATO-tag-államok számát.

segítségével készíti fel a NATO katonáit a béke, a krízis és a háború fázisaira. A hangsúly az integráción és az interoperabilitáson volt. A szimuláció lehetővé tette a megfelelő műveleti légihelyzetkép és ellenséges fenyegetés előállítását, míg a különböző adatkapcsolati hálózatok biztosították, hogy ezek a rendszerek zökkenőmentesen összekapcsolódhassanak a NATO szövetséges erőivel, biztosítva a hatékony kommunikációt és az integrált lég- és rakétavédelmi rendszer működését. A többnemzeti környezetben a kommunikáció természetesen angolul zajlott, ami nem idegen a légvédelmi rakétások számára, hiszen NATO-kötelékben

A győri alakulat katonái különböző beosztásokban korábban is jártak JPOW-gyakorlaton a német Légvédelmi Rakéta Műveleti Központban, megfigyelői státuszban. Idén első alkalommal közel 60 fős személyi állománnyal és a közelmúltban a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program keretében rendszeresített vezetési és légvédelmi eszközökkel teljesítették feladataikat.

Az ezredtörzs, a Légvédelmi Rakéta Műveleti Központ személyi állománya a SAMOC-kal (Surface-to-Air Missile Operations Centre – Légvédelmi Rakéta Műveleti Központ), az 1. Légvédelmi Rakétaosztály pedig a NASAMS (National/Norwegian Advanced Surface to Air Missile System) kis- és közepes hatótávolságú légvédelmi rakétarendszerrel képviseltette magát Hollandiában. Természetesen a gyakorlatról nem hiányozhattak a Magyar Honvédség Légi Műveleti Vezetési és Irányítási Központ katonái sem, akik a gyakorlat során a JFAC-ben (Joint Force Air Component – Összhaderőnemi Erők Légierő Komponens-parancsnokság) töltöttek be műveleti beosztásokat.

A gyakorlat egy úgynevezett DIS (Distributed Interactive Simulation) -protokoll alapú szimuláció

vagy akár hazai műveletekben az a légvédelmi csapatok műveleteinek és tüzének az irányítási nyelve. Korábban már szereztek nemzetközi tapasztalatokat a skarlátpiros barettsapkát büszkén viselő katonák, mivel az ezred rendszeresen részt vesz a minden második évben megrendezett *Ramstein Legacy* gyakorlat sorozaton, amelynek 2018-ban a házigazdái voltunk.

A végrehajtás folyamán több hadműveleti időugrás is volt, amelyek előtt az altiszti állomány különböző eligazításokat (Oporder Briefing, Engagement Operations Briefing) készített, majd tartott az alárendelt többnemzeti tüzalegységek számára a soron következő hadműveleti helyzetről, illetve a célfogási, azonosítási, valamint a célmegsemmisítési eljárásokról. A SAMOC-ban – mint magasabb vezetési pontban – feladatot végrehajtó tisztjeinken és altisztjeinken nagy volt a felelősség, ugyanis az ő vállukat terhelte,

hogy a különböző típusú légi célok (pl. pilóta nélküli repülő eszköz – Unmanned Aerial Vehicle, UAV –, merev szárnyú légi eszközök, ballisztikus és cirkáló rakéták) leküzdésére melyik fegyverrendszert kell kiválasztani, legyen szó a Patriot-, a NASAMS- vagy a nemzetközi gyakorlaton most először szereplő, közepes hatótávolságú IRIS-T SLM- fegyverrendszerrel.

A JPOW25-gyakorlatot megtekintette dr. Böröndi Gábor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke, aki a honvedelem.hu portálnak elismerően nyilatkozott a magyar kontingensről: „Büszke vagyok arra, hogy nem csupán jó haditechnikával rendelkezünk, hanem kiváló tisztjeink és altisztjeink tökéletesen beilleszkedtek a nemzetközi környezetbe, aktívan hozzájárultak a közös felkészítéshez és a közös munkanyelven, angolul vezették alárendelt egységüket.”

Leposa Péter Richárd zászlós

Fotó: a szerző felvételei

Tűzszerészek egymás között

- 2024-ben a somorjai furcsán csengő X-bionic Sphere komplexum adott otthont a szlovákiai EOD COE (Tűzszerész Kiválósági Központ) által szervezett 10. EOD Workshopnak.
- A Magyar Honvédség 1. Tűzszerész és Folyamőr Ezred állományából kollégámmal, Ádám Balázs hadnaggyal előadóként vettünk részt a rendezvényen.

Ha valaki a szlovákiai Somorjára (szlovákul Šamorín) szeretne ellátogatni, Hegyeshalmon keresztül, mindössze egy rövid autópályával könnyedén elérheti. A település nevét először egy 1238-as oklevél említi. 1287-ben Károly, Pozsony várispánja kapta adományként. 1405-ben Zsigmond király szabad királyi városi jogokat és vámmenteséget adományozott neki. A 17. századtól kezdve a pozsonyi uradalom egyik központjává vált és a Csallóköz nyugati részének gazdasági központja lett. Egy 2021-es felmérés alapján a település 13 628 lakosából 6752 magyar nemzetiségű. Ennek következtében a városban is érzékelhető a magyar jelenlét: például a szállodához közeli bevásárlóközpontban magyarul szolgálták ki, és magyar nyelven kaptam útbaigazítást.

Mintegy 60 katonai és polgári szakember gyűlt itt össze a világ legkülönbözőbb pontjairól, többek között az Egyesült Államokból, Nagy-Britanniából, Új-Zélandról és Szingapúrból. A konferencia célja az volt, hogy az egyre fejlődő robbanóeszközökkel kapcsolatos fenyegetések elleni védekezésről szóló előadásokat hallgassunk meg. A napirenden szereplő témák voltak többek között:

- a robbanóeszközök fejlődése és hatásuk a tűzszerész tevékenységre;
- a mesterséges intelligencia alkalmazása a tűzszerész munkában;
- más nemzetek tűzszerész kiképzési rendszereinek és eljárásainak megismerése a közösen kitűzött célok elérése érdekében.

Szeretnék néhány példát is kiemelni az előadásokból. Az első napon a kiképzési rendszerek és eljárások témájára helyeződött a fókusz. A szingapúri előadó mint tűzszerész szakember egy érdekes esetet osztott meg, amikor is egy 100 kg-os kínai bombát találtak egy építkezésen. A fővárosról tudni kell, hogy elhanyagolható a magas épületek száma, kis túlzással elmondható, hogy szinte csak felhőkarcolókat építenek, ennek ellenére ritkán találkoznak robbanóeszközökkel. (Ezzel szemben például Magyarország területéről évente

körülbelül 1800 bejelentés érkezik, ami több ezer robbanótestet jelent.) A helyszínen mintegy 30 tűzszerész dolgozott. A környező 500 méteres sugarú területet kiürítették. Több hét előkészítés után hullámtörő árkokat ástak, betonelemeket helyeztek el, és végül távoli technikát alkalmazva (diszrupter) sikerült megsemmisíteni a gyújtószerkezetet.

Hasonlóan érdekes prezentációt hallhattunk egy amerikai előadótól, aki a tűzszerész képességeket próbálta elhelyezni a hadseregek műveleti rendszerében. Kifejtette, hogy milyen feladatokat láthatnak el a tűzszerész alegységek a peremvonalon, a mögöttes területen és a hátsószámban.

A saját előadásomra délután, a kávészünet előtt került sor (a legelszántabb hallgatók ekkor még ébren voltak...). Témám az improvizált robbanótettek (IED) elleni harc (C-IED) támogató összetevőinek bemutatása volt.

Az ilyen fenyegetések kezelésére szolgáló komplex rendszert ismertettem, részletesen taglalva a következő támogatási lehetőségeket:

- a katonai átvizsgálás szerepe,
- a tűzszerészek és munkakutyák alkalmazása,
- az útvonal-megtisztító képességek,
- a C-IED (Counter-Improvised Explosive Device) kiaknázó rendszerek,
- az elektronikai hadviselés támogatása,
- a helyi erők által nyújtott segítség,
- a helyi lakosság együttműködése és támogatása.

A második napon a mesterséges intelligencia tűzszerész munkában való alkalmazását tárgyalták a szakértők. Az új-zélandi előadó egy pulzusmérő pánttal és testkamerával ellátott szenzort mutatott be, amelynek segítségével mérhetők a tűzszerészek fiziológiai adatai a műveletek során. A kutatás során a fejlesztők arra a megállapításra jutottak, hogy bizonyos feladatok

Fotók: a szerző felvételei, Shutterstock

végrehajtása során a gyors döntéshozatalt légzőgyakorlatokkal támogathatjuk. A tesztalányok többféle egyszerű légzőgyakorlatot végeztek, és ennek hatására sikerült csökkenteniük pulzusszámukat, miközben a feladatokat higgadtan és hatékonyan végezték el. Mindig is sejtettem, hogy a jóga és a légzőgyakorlatok jótékony hatásait nem szabad alábecsülni...

Egy másik amerikai szakember, aki a Vulcan Forge nevű céget képviselte, lebilincselő előadást tartott a harctéren alkalmazott tűzszerész praktikákról. Olyan, megfelelő speciális szerkezetek híján, rögtönzött módon alkalmazható (közkeletű kifejezéssel élve „sufnituning”) eszközöket és eljárásokat fejlesztettek ki, melyek egyszerűek, hatékonyak és könnyen előállíthatók. Az általuk alkalmazott megoldások folyamatos fejlesztés alatt állnak, és cégük szívesen fogadja az új, innovatív ötleteket, hogy még inkább javíthassák a harctéri tűzszerész munkát.

A rendezvény egyik legjobban várt előadása egy izraeli nyugállományú tűzszerész ezredes bemutatója volt. Ő a Hamász palesztin szervezet aszimmetrikus hadviselés során alkalmazott fegyvereiből mutatott be néhányat. A jelenlegi konfliktus során gyakran „hasznosítanak” elhagyott hadianyagot és robbanóeszközöket, amelyeket improvizált robbanóeszközök (IED) készítésére használnak fel. Az egyik legújabb megközelítés, hogy a lelőtt drónok tönkrement vagy részben megsemmisült alkatrészeit csapdává alakítják. Az így előállított improvizált robbanóeszközök akkor robbannak, amikor valaki, aki nem ismeri az eszköz működését, felemeli vagy megmozdítja azokat, próbálva megismerni az irányítási rendszerüket vagy más információkat.

Fazekas Judit zászlós

Az életmentés harctéri művészete I.

Medevac-képesség a Magyar Honvédségnél

Szerintem nincs az a katona, akit ha felhív egy felettese azzal a kérdéssel, hogy „Mikor dolgozol? Beszédem van veled”, nem kezd el egyből azon gondolkodni, miért fogják számon érni. Nos, a számonkérés elmaradt, ellenben megnyílt előttem a lehetőség, hogy az éppen alakulóban lévő magyar Medevac-képességet biztosító csapat tagja lehessen. Rengeteg felelősség, még több gyakorlat, sok-sok lemondás, veszély. Nem kellett sokat gondolkodni, a megtisztelő felkérésre egy izgatott és örömteli „igen” volt a válasz.

De mi is pontosan a Medevac?

A modern hadviselés új kihívások elé állítja a világ hadseregeit. Új területek nyílnak meg, vagy éppen a meglévők fontosságára és fejlesztésére hívja fel a parancsnokaink figyelmét. Ilyen kiemelt terület a megfelelő egészségügyi ellátás biztosítása, így az egyik legfontosabb képességek közé emeli a sérültek gyors evakuálását egy kritikus szituációban – esetünkben legfőbbképpen a harcterről beszélhetünk. A Magyar Honvédség Medevac- (Medical Evacuation) képessége ennek a kihívásnak a megoldására szolgál, biztosítva, hogy a sérülteket, bete-

geket vagy sebesülteket a lehető legrövidebb időn belül a megfelelő orvosi ellátáshoz juttassák. Azzal, hogy az MH Kiss József 86. Helikopterandár (MH KJ 86. hel. dd.) és az MH Egészségügyi Központ (MH EK) összehangolt műveleti tervezése során megalakult az AirMedevac-képesség, megnyílt a lehetőség a lehető leggyorsabb útvonal használatára, ez pedig értelemszerűen a légi útvonal. Az sem mindegy, hogy a kimentést milyen helyszíni ellátás előzi meg, vagy képesek vagyunk-e az út során fellépő komplikációk megoldására.

Az AirMedevac-képesség lényege a harctéren vagy baleseti helyszíneken megsérült személyek légi úton történő evakuálása. Ez a folyamat magában foglalja a sérültek stabilizálását, biztonságos szállítását és az ellátás folytonosságának biztosítását háborús vagy katasztrófa helyzetekben. A képesség bevezetése békeidőben is olyan esetben, ahol szükséges a gyors, emelt szintű ellátás, vagy a káresemény földi úton nehezen megközelíthető területen történt. Ha a területi adottságok nem teszik lehetővé a leszállást, akkor kerül előtérbe a csörlő használata. Az MH EK által kijelölt szakápoló-, mentőtiszt- és orvosállomány elsajátította azt a képességet, hogy akár tűzpárban vagy egymástól elkülönülve is földre jussanak a szükséges felszereléssel együtt, majd az ellátást követően ugyanilyen módon – egy erre a célra kifejlesztett, hegyimutók által Európa-szerte használt, Tiromont nevezetű csörlőzhető hordágyban – a sebesültet feljuttassák a helikopter kabinterébe. Jelenleg ezzel az összetett képességgel Magyarországon csak a Magyar Honvédség büszkélkedhet, erre a célra kiképzett szakemberekkel csak az MH EK rendelkezik.

Mi kell ahhoz, hogy felállhasson egy stabil, megbízható Medevac-képesség?

- 1 Modern légi eszközök.** Az új beszerzésű modern Airbus H145M típusú helikopterek ideálisak a Medevac-feladatok ellátására. Gyorsak, jól manőverezhetők, illetve felszerelhetők speciális orvosi berendezésekkel, így hordágyakkal, monitorokkal és lélegeztetőgépekkel.
- 2 Mobilis eszközpark.** Fontos, hogy az ellátáshoz szükséges felszerelést könnyedén magunkkal tudjuk vinni, emellett akár csörlővel is földre engedni.
- 3 Képzett személyzet.** Gondolhatnánk, hogy megannyi orvosból könnyedén kijelölnek párat a feladat elvégzésére. Azonban az egészségügy egy szakmailag szerteágazó terület, nem elég, ha valaki katona és egészségügyi végzettségű. Az MH EK Parancsnokságának a kiválasztásnál figyelembe kellett venni a szakirányt, hogy az orvos a civil szférában napról napra alkalmazza, ezáltal frissen tartsa tudását, másrészt a feladat komplexitása miatt a kiemelkedő fizikai állapot sem elhanyagolható tényező. A fentiekre tekintettel elfogultság nélkül, bátran kijelenthető: az AirMedevac-műveleteket olyan szakképzett katona-egészségügyi személyzet végzi, amely felkészült arra, hogy embert próbáló körülmények között, kritikus állapotú sérülteket is ellásson a helyszínen és a szállítás közben

Fotó: a szerző felvételei

az elérhető, a mobilitás javítása érdekében limitált eszközparkkal. A katonáorvosok és egészségügyi katonák a legmodernebb eljárásokat alkalmazzák, hogy stabilizálják a sérülteket, továbbá minimalizálják a szállítás során fellépő kockázatokat. (Jövőbeni feladatunknak tekintjük, hogy minél több katonához eljuttassuk azt az alap egészségügyi tudást és kompetenciát, mely kulcsfontosságú lehet a sebesült bajtársunk életének megmentésének akut szakaszában.) Ezek mind elengedhetetlen alapfeltételei annak, hogy a Magyar Honvédség (az MH EK-val karöltve) nemzetközi szinten is megbízható és hatékony képesség birtokában lássa el feladatait.

Magyar vezetés Butmirban

Az, hogy a Bosznia-Hercegovinában működő misszió kinti vezetését 2024-ben Magyarország látta el, az MH EK Parancsnoksága számára is kötelezettségekkel járt. Egyik ilyen a Medevac-képesség biztosítása. Rá voltunk kényszerülve a kiképzésekre, méghozzá záros határidőn belül, de álltuk a sarat. Két feladata volt az állománynak, mielőtt nekiindultunk. Az egyik, számunkra mindenél fontosabb, hogy 100 százalékos szaktudást tudhasunk magunkénak. A másik, hogy a csörlőképességet elsajátítsuk, illetve megismerkedjünk a riasztás esetén az egészségügyi szakszemélyzetet kiszolgáló egységgel, beleértve a hajózó személyzetet és magát a helikoptert is.

A képzések így két részre lettek osztva: 1) egészségügyi képzés az MH EK Tünde utcai telephelyén, a Magyar Légimentő Nonprofit Kft. bevonásával; 2) repüléstechnikai képzések a szolnoki MH KJ 86. hel. dd.-nál. *(Folytatjuk)* ➤

Dr. Forgács Levente főhadnagy

Felderítő a Debreceni Egyetem Harctéri Sérültellátó Tréningjén

- 2019 nyarán került sor egy érdekes és sok szempontból újnak mondható képzésre, amelyet a Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Kar Interaktív Orvosi Gyakorlati Központjában rendeztek meg. Ezen az MH 24. Bornemissza Gergely Felderítő Ezred (ma MH Bornemissza Gergely 2. Felderítőezred) 10 katonája vett részt: kilencen a csapatfelderítő század, egy fő pedig az egészségügyi központ állományából.

A képzés apropóját az adta, hogy a honvédségen belüli egészségügyi képzésen csak korlátozott számban tudták fogadni az ezred katonáit, így égető hiány alakult ki a kellően képzett CLS/HÉK (Combat Life Saver / Harctéri Életmentő Katona) személyzet terén. Így vetődött fel az elgondolás, hogy akkor a felderítő ezred az Orvostudományi Karral együttműködve egy hiánypótló tréninget valósítson meg.

A tervek között szerepelt, hogy ha ez eléri a kívánt célt, akkor hosszú távú együttműködés

is lehet a két intézmény között. A honvédség egészségügyi képzésén csökken a teher, a felderítő ezred pedig folyamatosan tudja képezni az állományát. Bár a végeredmény minden várakozást felülmúlt, az együttműködésből nem lett semmi. A részt vett állomány az azóta eltelt évek alatt többször bizonyította ennek a tréningnek a hatékonyságát, a megszerzett tudás valódiságát mind gyakorlatokon, mind külszolgálatokon, mind pedig hazai és külföldi képzéseken. (Többedmagammal részt vettem egy válogatott KFOR-állomány részére amerikai egészségügyi katonák által tartott

CLS-képzésen 2024 januárjában. Amikor a conicotomiát [sebészi légút-biztosítást, gégemetszést] mint érdekességet mutatták be a kiképzők, akkor meg is beszéltek, hogy miért dolgozunk különböző technikával. Ezt a többi résztvevő, akik között volt más nemzetiségű katona is, nem csak magyar, még nem csinálta korábban. A kiképzők meg is jegyezték, hogy látszik, hogy én nem ott tanultam, ahol a többiek.)

A Debreceni Egyetemen tartott képzés vezetőoktatója Gulyás Gábor mentőtiszt volt, aki a hatalmas elméleti tudását saját gyakorlati tapasztalataival is alátudta támasztani. Dinamikus előadói stílusát a képzésen részt vevő állomány könnyen tudta követni, így a képzés megfelelő tempóban haladt. Fontos segítség volt az oktatásban Pánczél Mátyás törzsszászlós (ma már őrnagy) úr, a Készenléti Rendőrség Különleges Szolgálatok Igazgatósága állományának medic kiképzője, aki személyes tapasztalataival nagyban hozzájárult a kurzus magas színvonalához. A résztvevők a képzés idejére levették az egyenruhájukról az ékítményeket, a rendfokozatot és a névtáblát, csak egy számot kaptak, mivel a képzésen mindenki egyenrangúként szerepelt. A szituációk és a gyakorlás során nagy segítség volt, hogy a sérült külsős alájátszó személy volt, így a teljes állomány a feladatra tudott koncentrálni.

A képzés két részből állt. Az első részben elméleti oktatás zajlott a Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Kar Interaktív Orvosi Gyakorlati Központjában. Ekkor a résztvevők anatómiai képzést kaptak, hogy jobban megértsék az emberi testben zajló folyamatokat, és tudják, hogy a különböző hatásoknak, sérülésnek, beavatkozásnak milyen következményei lehetnek, legyenek képesek azokat észrevenni, tudjanak azokra felkészülni a sérült megmentése, illetve állapotromlásának megakadályozása érdekében. A felderítőkatona megtanulták, hogyan alkalmazzák a különböző egészségügyi felszereléseket úgy, hogy ne okozzanak másodlagos sérüléseket.

Az anatómia magasabb szintű elsajátításához nyújtott nagy segítséget a képzés azon része, mikor is a felderítők boncoláson vettek részt. Ekkor valószínűleg tudtak tanulmányozni, mint például sorozatos és ablakos bordatörést, subcutan emphysemát (amikor a levegő beszivárog a bőr alá és ott felhalmozódik), koponyatörést, gerinctörést. Megtapasztalták többek között, hogy milyen érzés a koponyacsonton keresztül megérinteni az emberi agyat, milyen tapintása van a beleknek, vagy hogy mennyire rugalmas a véna. Kétségkívül ez volt az egyik legtanulságosabb része a képzésnek, amire eddig nem volt példa és lehetőség.

Az eszközök rendeltetészerű használatokor megtapasztalták, hogy a tourniquet felhelyezésekor azt mennyire kell megszorítani, ugyanis ultrahanggéppel ellenőrizték a vér keringését az adott végtagban. Egységes tapasztalat volt, hogy a korábbi gyakorlások során még senki sem szorította meg ennyire... Mint kiderült, mind tévedtek, de a képzés óta mindannyian ennek a tapasztalatnak megfelelően gyakorolnak, és ha kell, így is használják. Érdekes volt, amikor (a harctéri stresszhelyzetet szimulálva) egy teljesen sötét helyiségben, óriási hangzavarban, gázárlásban ChemLight (fénypálca, egy műanyag rúd, aminek a belsejében lévő kémiai anyag halvány fényel világít) fénye mellett végeztek vénabiztosítást, tüdőtensionálást (feszülő légmell esetén a mellkas sérült oldalán tű beszúrása, hogy a mellkasban felgyülemlett levegő ki tudjon áramolni).

A következő feladat hasonlóan indult. A felderítő-katonáknak egy teljesen sötét helyiségbe belépve kellett öt feladatot megoldaniuk éjjellátó készülékük segítségével. Ezek a következők voltak: Naso- és Guedel-tubus (orr- és szájgarat-tubus) behelyezése, i-gel (ez egy szájon át behelyezhető légútbiztosító eszköz, mely hőre lágyuló orvosi műanyagból készül, és a gégefőre illeszkedik, vagyis szupraglottikus légútbiztosító eszköz) behelyezése és ballonos lélegeztetés, conicotomia, tüdőtensionálás és vénabiztosítás. Mindezt természetesen időre kellett végrehajtani. Ekkor az átlagos végrehajtási idő 7 és 8 perc között volt, ugyanez a feladatsor a záróvizsgát megelőzően már 3 és 4 perc közé csökkent.

Az elméleti rész és az eszközök használatának begyakorlása után következtek a szituációs gyakorlatok. Ekkor a képzésbe becsatlakoztak a Hajdú-Bihar Vármegyei Rendőr-főkapitányság bevetési/műveleti területéről érkező Mélységi Ellenőrzési és Közterületi Támogató Alosztály (Cívis-KTA) csoportparancsnoka/kiképzője Földesi Lajos r. főtörzssászlós és társai is alájátszóként, akik a taktikai rész ellenőrzésében, fejlesztésében is segítettek. Ekkor derült fény arra is, hogy bár zöld környezetben, a természetben otthono-

san mozgó felderítőkön a saját közegükben taktikailag nem tudtak fogást találni, beépített környezetben még van mit tanulniuk, és jellemző módon a felderítőkre, gyorsan meg is egyeztetek a Cívis-KTA szakembereivel egy erre irányuló képzésben, amit egy későbbi alkalommal meg is valósítottak. Az azóta eltelt időszakban Földesi főtörzssászlós a rendőrség kötelékéből áthelyezését kérte az MH kötelékébe, és az MH BG 2. Felderítő Ezred kiképzési részlegén teljesít szolgálatot, ahol bevetési/műveleti/kiképzési területen szerzett szakmai tudásával segíti a katonák felkészülését.

A képzés végén a résztvevők egy vizsgaszituáció keretén belül bizonyították, hogy mennyire volt hatékony ez az intenzív képzés. A vizsga úgy zajlott, hogy az ezred parancsnoka, aki ekkor Hajnal István ezredes úr volt, több szituációból véletlenül választott egyet, amiről az állomány nem tudott. A képzés vezetőoktatója minden vizsgázóval külön elbeszélgetett a szituáció megkezdése előtt. Ekkor a kijelölt sérültet ellátták a megfelelő művekkel, így a sérült katonán kívül mindenki meglepődött a feladat során, hiszen előre nem tudták, hogy ki fog megsérülni, és milyen sérülései lesznek, ezzel is a valóságot a legjobban megközelítő

helyzetbe hozva a vizsgázó állományt. Ez egyébként a képzés során a szituációs feladatoknál végig jellemző volt. A vizsga a hajdúhadházi Vay Ádám Kiképzőbázison zajlott. A véletlenül kapott vizsgaszituáció az volt, hogy a felderítőcsoport helikopteres kijuttatása során kényszerleszállást hajt végre, és el kell jutniuk a kiemelési pontra. A vizsgázók csak ennyit tudtak, valamint a kiemelési ponthoz vezető útvonalat és a kiemelési pontot ismerték. Az úton támadás érte a csoportot, akiknek vissza kellett vernie a támadókat, el kellett látnia a sérültet, majd meg kellett szerveznie a kiemelést.

Ekkor kaptak egy újabb meglepetést, hiszen a vizsga előtti eligazításon és a gyakorlások során is, többnyire addig tartott a feladat, amíg átadták a sérültet a magasabb szintű ellátó részére. A vizsgán azonban a sérült átadásakor nem ért véget a szituáció, a magasabb szintű ellátó bevonta a csoportot az ellátásba akkor, amikor már mindenki megnyugodott, hogy vége a vizsgának. Ekkor jött a következő rész, amikor is a vizsgázók bizonyíthatták, hogy mennyire készültek fel arra, hogy egy magasabb szintű szakember keze alá dolgozzanak.

A vizsgát több kamerával és drónnal is rögzítették, így minden szögből ki lehetett elemezni a vizsga minden mozzanatát, a vizsgázók minden reakcióját. Ez közvetlenül a vizsga után meg is történt, biztosítva ezzel az azonnali pozitív vagy negatív visszacsatolást a teljes végrehajtó állomány számára, hogy senkiben ne maradjon megválaszolatlan kérdés.

A vizsgát követően azok, akik sikeresen teljesítették az elvárásokat, illetve a képzés teljes időtartama alatt megfelelő eredményt nyújtottak, átvehették a Debreceni Egyetem Orvostudományi Kara által kiállított oklevelet, valamint Hajnal István ezredes úrtól egy egyedi felvarrót is kaptak, melyre azóta is büszkék. Gulyás Gábor a munkája és a képzés tapasztalatait összefoglalta egy könyvben, ami a Debreceni Egyetem gondozásában jelent meg, és az egyetemi könyvesboltban kapható. 📖

Gorzsás János őrmester

Fotó: a szerző felvételei

Feszeged a korlátaidat!

Tapasztalatok a Sergeant's Schoolból

2024. október 6. és november 1. között az Egyesült Államok észak-karolinai Camp Lejeune bázisán, a Camp Johnson szakképző központban vettem részt a Tengerészgyalogság egyik legfontosabb képzésén, a *Sergeant's School*on. Ez a tanfolyam kulcsfontosságú szerepet játszik az őrmesterek felkészítésében a következő, vagyis a törzsőrmeister (Staff Sergeant) rendfokozatra. A 46 napos program rendkívül intenzív és szerteágazó oktatást biztosított számunkra, több különböző modullal, amelyek az alapvető vezetői készségek fejlesztésére összpontosítottak. A tanfolyam végére nemcsak a Tengerészgyalogság alapvető értékeit és munkafolyamatait sajátítottuk el, hanem jelentős előrelépést tettünk a szakmai és személyes fejlődésünk terén is.

A Camp Lejeune területe több mint 253 négyzetkilométer és közvetlen kapcsolatban áll a tengerrel, így kiváló helyszínt biztosít mind szárazföldi, mind tengeri kiképzésekhez. A bázis területén különböző kiképző központok találhatóak, és gyakran szolgál a Tengerészgyalogság legfontosabb harci és logisztikai központjaként is. Az itt található kiképző létesítmények, mint például a *Marine Corps School of Infantry* és a *Combat Training Center*, segítik a Tengerészgyalogság személyzetének felkészítését a különböző harci helyzetek kezelésére.

Camp Lejeune jelentősége a Tengerészgyalogság számára

A támaszpont kulcsszerepet játszik az Egyesült Államok Tengerészgyalogságának felkészülésében, és a világ egyik legfontosabb katonai kiképzőbázisaként ismert. A Tengerészgyalogság legfontosabb alakulatai itt készülnek fel a különböző műveletekre, és a bázison alkalmazott kiképzési módszerek rendkívül magas színvonalúak. A „Pushing you to the limits” (magyarul „feszeged a korlátaidat”) filozófia és a kiváló kiképzés lehetőséget biztosít arra, hogy a katonák ne csak elméletben, hanem gyakorlatban is felkészüljenek a harci helyzetek kezelésére. Camp Lejeune tehát nemcsak egy katonai bázis, hanem a Tengerészgyalogság szellemiségét és harci készségét tükröző központ is, amely a legalkalmasabb környezetet biztosítja a katonák számára ahhoz, hogy éles helyzetekben is helytálljanak. A bázis célja, hogy a résztvevőket maximálisan felké-

szítse minden kihívásra, legyen szó harcról, vezetésről vagy épp logisztikai feladatok ellátásáról.

A tanfolyam célja és felépítése

A *Sergeant's School* egyik legfontosabb célja, hogy az oda jelentkező őrmestereket felkészítse a törzsőrmeister pozícióval járó feladatok elvégzésére. A tanfolyam számos különböző modult tartalmazott, amelyek kiterjedtek a vezetői, oktatási, valamint harcászati és etikai készségekre is. Kiemelt figyelmet kaptak a következő témák:

- **Kommunikáció és kritikus döntéshozatal.** Az őrmesterek a képzés során megtanulták, hogyan kommunikáljanak hatékonyan a csapataikkal, miként hozzanak meg etikus és felelősségteljes döntéseket egy-egy nehéz helyzetben.
- **Világháborús csaták elemzése.** A tanfolyamon fontos szerepet kaptak a történelmi csaták, például a világháborús ütközetek elemzése, amelyek segítettek megérteni, hogyan alkalmaztak különböző taktikákat a harcmezőn.
- **Harci parancsok és oktatás.** A gyakorlatok során a legfontosabb ismeretek közé tartozott a harci parancsok kiadása, valamint az állomány megfelelő oktatása, ami egy őrmester napi munkájának elengedhetetlen része.

A programok között szerepeltek személyre szabott foglalkozások is, ahol egy-egy modul után a résztvevők

levizsgáztak, így mérték a tanultak elsajátítását. Emellett különös figyelmet kapott az egészséges étkezés és a testnevelés, hiszen a fizikai és mentális felkészültség egyaránt fontos a sikeres vezetéshez és csapatmunka végzéséhez.

A tanfolyami élmény

A tanfolyam első néhány hete az elméleti oktatásra összpontosított, ahol az őrmesterek megtanulták a vezetés elméletét, kommunikációs technikákat és etikai elveket. A második héttől a gyakorlatok és szituációs feladatok kerültek előtérbe, ahol különböző harcászati helyzetekben kellett helytállnunk. Az egyik legfontosabb feladatunk az volt, hogy egy-egy foglalkozást tartssunk, és egy kiegészítő harcparancsot adjunk ki, mindezt úgy, hogy közben másoknak is oktattunk.

Számomra különösen érdekes volt, hogy a tanfolyam során az amerikai oktatók és más nemzetek katonái egyaránt nyitottak és segítőkészek voltak. A kurzuson való aktív részvétel során a figyelmünket folyamatosan fenntartották, hiszen az órák interaktívan zajlottak, gyakran élő példákkal és gyakorlati feladatokkal, ami az elméletet és a valós tapasztalatokat egyaránt ötvözte. Ezenkívül az egyes órák során történő összehasonlítások és a más nemzetek katonáival való együttműködés új perspektívákat adott számomra.

A tanfolyamon nemcsak az oktatásra, hanem a fizikai felkészülésre is nagy hangsúlyt fektettek. Szabadidőmben én magam is részt vettem a Tengerészgyalogság vegyes harcművészete fekete övével kapcsolatos követelményének teljesítésében. Az intenzív felkészülés lehetőséget biztosított arra, hogy saját küzdősportos tapasztalataimat kamatoztassam és gyorsan felkészüljek a fekete öves vizsgára.

Ételek és étkezési szokások

Az étkezés náluk jelentősen eltért attól, amit a Magyar Honvédségnél megszoktam. A Tengerészgyalogság táplálkozási rendszerében a katonák maguk választhatják meg az étkezésük tartalmát, figyelembe véve a saját testalkatukat és edzési szükségleteiket. Az étkezés rendszerint nem volt ingyenes, azonban az étkezési költségek rendkívül alacsonyak (mindössze 4-5 dollár adagonként).

A menü változatos volt, és minden étkezéskor felülvizsgálták a kalóriatartalmát. Az ételek közül választhattunk különféle salátákat, gyümölcsöket, köreket, húsokat és desszerteket, mindezt olyan módon, hogy a különböző testalkatú katonák saját igényeik szerint állíthatták össze étrendjüket. A Tengerészgyalogság egyértelműen nagy hangsúlyt fektet arra, hogy katonáik megfelelően táplálkozzanak, és hogy a fizikai

felkészüléshez szükséges táplálékot biztosítsák számukra.

A tanfolyamon szerzett tapasztalataim alapján több olyan javaslatot is megfogalmaznék, amelyek a mindennapi életben hasznosnak tartanék:

- **Étkezés.** Az egyik legfontosabb javaslatom az étkezési rendszer átalakítása lenne. A Tengerészgyalogság rendszerében a katonák könnyen választhatják meg az ételeiket, illetve a menük kalóriatartalmát is figyelembe veszik. Ezt a mi rendszerünkhöz is hozzáadhatnánk, figyelve a harcképes állomány fenntartására és a megfelelő izomtömeg kialakítására. A megfelelő táplálkozás biztosítása segítheti a katonák fizikai és mentális felkészültségét.
- **Fizikai felkészülés.** Fontos lenne, hogy a laktanyákban kültéri küzdőtereket alakítsunk ki, ahol a katonák különböző küzdősportokat és közelharcot gyakorolhatnak. A megfelelő testnevelési és harcművészeti tréningek segítenének a katonák felkészültségének levezetésében, miközben javítják a fizikai felkészültségüket is.
- **Kiképzés és toborzás.** A legénységi állomány tevékenységének népszerűsítéséhez szükség lenne hatékonyabb, a fiatalok számára vonzóbb promóciós anyagokra. A jelenlegi toborzóvideók nem biztosítják a megfelelő vonzerőt a fiatalok számára, és talán egy őszinte, valóságosabb megközelítés több fiatal érdeklődését keltené fel.

Zárógondolatok

A *Sergeant's School*ban szerzett élmények nemcsak szakmai fejlődést, hanem személyes tapasztalatokat is nyújtottak, amelyek segítenek jobban megérteni a Tengerészgyalogság működését és a haderő mindennapi kihívásait. A képzés alatt szerzett tudás és tapasztalatok lehetőséget adnak arra, hogy idehaza hozzájáruljak a Magyar Honvédség fejlesztéséhez, különösen az étkezési rendszer, a fizikai felkészülés és a kiképzés terén. 🇵🇸

Laczák Attila őrmester

„Az emberek farkájában”

„Apa, mesélj még kérlek nagyapáról és az állatairól!” – kértem édesapámat minden este, mikor odabújt hozzám, hogy elaltasson... Nagypapa állattenyésztési ágazatvezető volt a hunyadfalvai termelőszövetkezetben, emellett otthon, a portán is számtalan szebbnél szebb állatot tartott, kezdve a kutyáktól, macskákon, baromfin, sertéseken, birkákon keresztül egészen a szarvasmarháig, lovakig. Sajnos személyesen nem ismerhettem őt, de édesapám és nővérei történeteinek köszönhetően kezdődhetett 16 évvel ezelőtt az a csodálatos életszakaszom, amit a feleségemen és két kislányomon kívül a kutyáknak köszönhetek.

Gyermekkorom óta imádom a farkasokról szóló meséket, filmeket, könyveket. Csodálom mind a megjelenésüket, mind az életmódjukat, ahogyan felépítik a farkájukat, ahogyan kommunikálnak és összedolgoznak egymással. A kutyák is nagyon hasonlóak hozzájuk, csak ők az „emberek farkájában” próbálják megtalálni és megállni a helyüket. Mivel nem értik a mi nyelvünket, nekünk kell megtanulnunk az ő kommunikációjukat, mert ezáltal tudjuk őket tanítani. A meséken túl ez az egyik legfőbb oka annak, hogy elkezdett érdekelni a kutyakiképzés, hogy két különböző faj egyedei hogyan érthetik meg egymást és hogyan alkothatnak elválaszthatatlan csapatot.

Tizenhat évvel ezelőtt egy szolgálatikutyák-kiképzőnél segítőként kezdtem el megismerni a szakma szépségeit. A fizetségem az volt, hogy sok mindent tanulhattam tőle, valamint a saját kutyám képzéséért nem kellett pénzt adnom. Itt találkoztam először a nyomkövetéssel, az engedelmességi és az őrző-védő munkával. Néhány évig maximális odaadással és elszántsággal tettem/tettük a dolgunkat. Egy idő után azonban azt kezdtem érezni, hogy ez nem teljesen az, amire vágyom. Valami hiányzott belőle, ekkor azonban még nem tudtam, hogy mi.

Valamivel több mint tíz évvel ezelőtt Szolonokon tartottak egy IGP (Internationale Gebrauchshunde Prüfungsordnung – Nemzetközi

munkakutya vizsgarend) világbajnoki válogató versenyt. A barátnőm javaslatára, aki azóta már a feleségem, elmentünk megnézni. Amit ott és akkor láttam, teljesen magával ragadott! Akkor, abban a pillanatban éreztem: „Igen! Ez az, amit én is csinálni akarok!” Fantasztikus volt, ahogy azok a kutyák végrehajtották a pályamunkát. Az a pontosság, dinamika és ösztönváltás... Soha nem láttam még ehhez hasonlót.

Az IGP mint a kutyás sportok királya az FCI (Kutyafajták Világszövetsége) által elismert vizsgát jelenti. Három szintje van. IGP 1., 2. és 3. szint. Ez az egyetlen olyan kutyás sport, ahol három ágazatban is (nyomkövetés, engedelmességi-ügyességi, illetve őrző-védő ágazat) meg kell méretetni magukat a kutyáknak és gazdáiknak. Az IGP-ben nemcsak vizsgák, hanem magas szintű versenyek is vannak (nemzeti bajnokság, világbajnoki selejtező és világbajnokság). A világbajnoki selejtezőre legalább IGP 2-es vizsgával lehet nevezni. A selejtezőn való továbbjutással is meg lehet szerezni azt a 3-as szintet, amivel részt lehet venni a világbajnokságon.

Szóval ez az, ami hiányzott a szolgálati kutyázásból. A vizsgák, a versenyek és az ezekkel járó izgalom, adrenalin és kihívás.

Ugyanis számomra ezek adnak értelmet a tréningeknek. Készülünk, majd pedig megmérjük magunkat. Azt, hogy egy kutya vizsga- és versenyszintű legyen, nagyon nehéz elérni.

Egyrészt nagyon sok idő, mert a 18 hónapos kor az IGP 1. vizsga alsó korhatára. Ehhez a belépő egy teljesített BH vizsga, ami az FCI által elfogadott engedelmességi és közlekedésbiztonsági vizsgát jelenti. Ez azt garantálja, hogy a kutyát lehet közös-

ségbe vinni, mert tud viselkedni. Másrészt ez rengeteg munka, sőt még annál is több... Ha igazán jó kutyát akarunk, akkor minimum heti hat tréning szükséges. Mivel három ágazatra készülünk, ágazatonként csak heti két tréning jut. Márpedig aki komoly szinten sportol, annak a heti két tréning édeskevés. Tehát, a heti hatnál inkább több kell. Hogyan? Úgy, hogy egy nap kettő vagy ritkán mindhárom ágazatban gyakorlunk. És akkor az erőnléti tréningeket, ami leginkább futás és úszás szokott lenni, bele sem számoltam. Mindezt hóban, fagyban, esőben, sárban, melegben, szárazságban is csinálni kell. Szerencsére, mivel katona vagyok, ezekhez a körülményekhez sok versenytársammal ellentétben hozzá vagyok edződve. Természetesen ezt a tréningmennyiséget nem tudom végrehajtani minden héten, de azért próbálok rá törekedni.

Azt a szintet, hogy egy kutya IGP 3. vizsgával rendelkezik és versenyre is ki lehet vele állni, 3-4 éves kor között éri el. Figyelembe véve, hogy ez egy hobbi, jól érzékelhető, hogy milyen komoly lemondásokkal jár az ember magánéletében. Az IGP az igazán fanatikus kutyások sportja, melyre a legtöbben azt mondják: „Bolond lennék ezt csinálni!” Esetleg a feleség mondja ugyanezt... De hiába. Én már megfertőződtem, és ha egyszer az ember elkezd, a sok nehézség ellenére rengeteg pozitív élményt, energiát ad és óriási büszkeséggel tölt el, hogy ilyen tudásszintű kutyáim vannak. Tudom, hogy mindezt nem sok párkapcsolat bírná ki, és nem sok család tolerálná. Én viszont ebből a szempontból szerencsés helyzetben vagyok, mert van egy szuper családom.

Harmadrészt, nem szabad elfelejteni az anyagi oldalt sem. Egy komoly kutya megvásárlása,

fenntartása, kiképzése nem kis összeg. A versenyekre, a vizsgákra, a tréningekre el kell jutni, adott esetben meg is kell szállni valahol. A tréningek bizonyos részénél szükség van segítőkre is. Ezek együttese komoly pénzösszegeket takar, és mindezt szponzorok nélkül kell tudni kifizetni. Az ezzel járó eredmények és sikerek azonban gyógyírt jelentenek ezekre a nehézségekre.

Amellett, hogy kettő IGP 3. vizsgával rendelkező német juhászkutyám van, a legbüszkébb a 2023-ban megrendezett Magyar Nemzeti Bajnokságon elért 5. helyezésünkre vagyok. Annak tükrében, hogy az én kutyám a maga 3,5 évével volt a legfiatalabb induló, ez igencsak szép eredmény. Ezenfelül feljogosít bennünket arra, hogy részt vegyünk az idei világbajnoki selejtezőn.

Az idősebb kutyám 11 éves, vele már nem versenyzek, ő a nyugdíjas éveit tölti. A tréningezést azonban nem hagytam abba vele, csak a terhelésből vettünk vissza. Bele is örülne, ha többé nem csinálhatná azt, ami az egész életét végigkísérte: az aktív munka, a sport. A fiatalabb öt éves, ereje teljében van. Vele nemrég kezdtük a versenyzést. Nagyon sokat várok tőle, komoly reményeket fűzök hozzá. Munka közben nagyon kiegyensúlyozott, jó idegrendszerű, megbízható teljesítményt nyújtó kutya, otthon pedig egy igazi bohóc, és imádja az egész család.

Mindemellett a munkahelyemen és Martfűn elterjedt a hír, hogy kutyakiképzéssel foglalkozom. Először néhányan, szűkebb ismerősi körből kezdték hozzám hordani a kutyájukat, majd egyre többen és többen jelentkeztek.

Mivel örömet leltem abban, hogy segíték másoknak a kutyájuk tanításában, elhatároztam, hogy magasabb szintre lépek ezen a téren is. Ezért 2023 tavaszán jelentkeztem az Akela Kutyaiskola által indított kutyakiképző tanfolyamra, amelyet sikeresen elvégeztem. Már az előzetes felmérések alapján rengetegen jelentkeztek hozzám a kutyájukkal, így kiváltottam a vállalkozói engedélyt, hogy hivatalosan is foglalkozhassam kutyakiképzéssel. Ezek után 2023 augusztusában Kutyatréning Martfű néven elindítottam a saját kutyaiskolámat, mellyel valóra vált az álmom. A mottó: „Minden kutyának a saját gazdája a legjobb kiképzője!” Én szilárdan hiszek ebben, hiszen egy kutya attól tanul a legszívesebben, akit a legjobban szeret. Ezért én a gazdikot tanítom, ők pedig a kutyájukat.

Fő profilunk a családi és hobbikutyaképzés, mégpedig azért, mert a tapasztalatok alapján az emberek nagy részének arra van szüksége, hogy problémamentes életet élhessen a kutyájával. Szolgáltatásaink között van: nyomkövető csoport, alap és kezdő engedelmes tanfolyam, haladó engedelmes csoport, hobbi csoport, kölyökovi (ami a legkedvesebb számomra az összes közül), és egyéni tréninglehetőség a viselkedésproblémás kutyák (gazdáik), illetve a vizsgára készülők számára. Emellett tanácsadással is foglalkozunk a fennálló gondok kezelésével kapcsolatban, illetve kutyavásárlás előtt a fajta és az egyed kiválasztásában is.

Ha már itt tartunk, a fajtaválasztás a legfontosabb része a kutyatartásnak! Olyan fajtát kell kiválasztani,

nunk, amely illik hozzánk, az energiaszintünkhöz és az életritmusunkhoz. Csak azért, mert tetszik egy adott fajta, nem szabad megvenni! Alaposan utána kell járni, hogy mik is az igényei az adott fajtának. Biztosítani kell minden fajta számára a fajtaspecifikus ösztönkielégülést, és akkor nem fogja a kutya pótcselekvések lehetőségét keresni, amelyek viselkedési problémákhoz vezetnek. Nekem kettő német juhász kan kutyám van, és tökéletes harmóniában tudjuk velük élni a hétköznapjainkat, illetve ők is egymással. Határozott és egyértelmű irányt mutatnak nekik. Imádják a gyerekeimet és a feleségemet is. Sokan félnek és elítélik ezt a fajtát, mert sok esetben válnak kutyatámadások főszereplőivé. Ez egyértelműen annak a visszajelzése, hogy nincs meg a számukra elengedhetetlen ösztönkielégülés. Ezért és a támadások miatt soha nem a kutya, hanem mindig a gazda a felelős! Csak a gazdán múlik, hogy milyenné válik a kutyája.

És ha már kutyát vettünk, és nem tudjuk, hogyan kell képezni, akkor időben vigyük el olyan helyre, ahol segíteni tudnak ebben. Minden kutyakiképző rémálma, amikor az illető megjelenik egy 3-4 éves, agresszíven domináns rottweilerrel vagy egy őrjöngő kaukázusi juhással, és azt mondja: „Legyen szíves segítsen rajtam, mert nem bírok a kutyámmal!” Hogy mikor kell elkezdni tanítani a kutyát? Erre az én válaszom az szokott lenni, hogy a lehető leghamarabb. Otthon már az első napon, közösségben pedig rögtön azután, hogy megkapta a kötelező vé-

dőoltásokat. A fentebb említett versenyzés mellett tehát itt van még a „kutyasulizás” is. Így aztán tényleg nagyon meg kell terveznem az időbeosztásomat. Mintegy 40 gazda-kutya páros jár hozzánk, négy csoportba és egyéni tréningekre.

A nehézségek ellenére a család nagyon szereti a kutyaiskolát. Olykor a gyerekek és a feleségem is segítenek valamilyen formában a foglalkozások során. El sem tudom mondani igazán, hogy milyen pozitív energiákkal tölt fel az, hogy kutyákkal foglalkozhatok. Ráadásul ezáltal segíték más embereken, és segíteni másokon mindig jó dolog. A tapasztalatok azt mutatják, hogy szeretnek járni hozzánk az emberek. Ráadásul mindig mosolygós arcokat és boldog kutyákat látok, ennél jobb visszajelzés pedig nincs.

Új beosztással egy másik álmom vált valóra, hiszen a harckiszolgáló zászlóalj, őr- és biztosító századának vezénylőzászlósaként közelebb kerülhettem a kutyás rajhoz, így a mindennapokban kísérhetem figyelemmel, szükség esetén segíthetem a kutyák kiképzését.

Ha a munkám miatt távol kell lennem a családomtól, a feleségem helyt áll a gyermekek nevelésében, a házi munkákban és a kutyák képzésében. Ez úgy történik, hogy délután, esténként videóhívásban nézem, ellenőrzöm a kutyasuli résztvevőit és látom el tanácsokkal a feleségem.

A gyermekeimnek minden emlékeimet, tapasztalatomat, tudásomat átadom, akik ugyanúgy részt vesznek a kutyák gondozásában, az iskola kialakításában, a versenyeken, a vizsgákon pedig az első sorból drukkolnak édesapjuknak és a kutyusoknak. Végül, de elsősorban szeretném megköszönni sikereimet, boldogságomat, önzetlen odaadó szeretetét annak a csodálatos embernek, aki két gyönyörű gyermekkel ajándékozott meg. Köszönök Neked mindent, drága Feleségem!

Barna Gábor
törzszászlós,
harckiszolgáló
zászlóalj, vezény-
lőzászlós

Fotó: a szerző felvételei

Edzőapplikációk 1.

Egyes hadseregek szerint a katonák olyanok, mint az olimpiákon. Folyamatosan kell készülniük, edzeniük – ha nem is úgy, mint a hivatásos sportolóknak. Az edzés minősége, illetve változatossága pedig fontos a motiváció fenntartása szempontjából. Azoknál az alegegészeknél, ahol van felkészített szakember, a reggeli kötelező testedzés irányítottan, szakszerűen tud folyni. Azonban a szolgálati feladat miatt, vagy ha a szakember hiányzik, a katonát saját maga kell hogy felkészüljön. Ezekhez az applikációk adhatnak segítséget.

Az okostelefonok és a digitális technológia fejlődésével az edzőapplikációk az egyik legnépszerűbb segítői a katonák fitnesz- és a fizikai állapot-felmérési céljai elérésének. Ezek az applikációk lehetőséget biztosítanak a használóknak, hogy motivációt és személyre szabott edzéstervet kapjanak, valamint nyomon kövessék fejlődésüket. De mit kell tudni a lehetőségekről, a pozitívumokról, a negatívumokról és a veszélyekről?

A katonák már sok lehetőséget kihasználnak az applikációk terén. A hozzáférhetőség és a kényelem az edzőapplikációk egyik legnagyobb előnye, hiszen bárhol és bármikor elérhetők. Nincs szükség edzőteremre vagy drága személyi edzőre, mivel sok app ingyenes, esetleg vállalható havi előfizetési díjért kínál személyre szabott edzéseket.

Számos lehetőség adódik az edzések testreszabására, figyelembe véve az egyén fizikai állapotát, céljait és preferenciáit. A legtöbb alkalmazás különböző szintű programokat, edzéseket kínál a kezdőtől a haladóig. Gyakran tartalmaznak motiváló elemeket is, mint például a naplózás, a célkitűzések, az előrehaladás mérése és a közösségi megosztás. Ez segíthet fenntartani az elköteleződést és növeli a kitartást.

Az applikációk automatikusan gyűjtenek adatokat: kalóriaégetés, az ismétlések száma, a mozgás sebessége stb. Az adatok és a statisztikák elemzése segítheti a felhasználót abban, hogy jobban megértse saját fejlődését. Sok alkalmazás nem csupán edzésterveket, hanem oktatási anyagokat is kínál a helyes gyakorlatvégzésről, a táplálkozásról és az egészséges életmódról. Ez növelheti a katonák tudatosságát és segítheti őket a hosszú távú, fenntartható életmódváltásban.

Némelyik közösségi platformként is működik, ahol a felhasználók megoszthatják eredményeiket, kihívásokban vehetnek részt és támogatást nyújthatnak egymásnak. Ez a közösségi élmény is növelheti a motivációt és az elköteleződést. Több közülük képes szinkronizálni az adatokat más fitneszkövető eszközökkel (pl. okoskarkötők, okosórák) és más egészségügyi applikációkkal. Ez átfogóbb képet adhat az egyén aktivitásáról és egészségi állapotáról. A más eszközökkel való integráció segíthet abban, hogy másvalaki, például külső edző is figyelemmel követhesse a gyakorlásokat.

A legnagyobb pozitívum a költséghatékonyság. Egy személyi edzőhöz képest az edzőapplikációk lényegesen olcsóbbak. Sok app ingyenesen elérhető, és azok is, amelyek havi díjat kérnek, gyakran sokkal kedvezőbb áron kínálnak edzésprogramokat. Mások fizetősök ugyan, de kínálnak ingyenes próbaidőszakot, így mindenki kockázatmentesen kipróbálhatja a funkciókat, mielőtt elköteleznék magukat egy előfizetés mellett.

A lehetőségeknél már említettük a személyre szabást. Az egyéni célokhoz alakított programokat készíthetünk, amelyeket az edzés során, az egyéni fejlődés alapján folyamatosan frissítenek. A katonáknak, ha nem vezetett az edzése, nagyot nyom a latban az idő- és helyfüggetlenség. Az edzőapplikációk rugalmasságot adnak, mivel bárhol, bármikor használhatók. Ez különösen akkor hasznos, ha valakinek nincs ideje edzőterembe járni, vagy ha az edzőterem távol van.

Sok katona szeret erőt meríteni az előrehaladásából, ehhez segítség az adatvezérelt fejlődés. Az adatok és statisztikák lehetővé teszik, hogy a felhasználók objektíven lássák a fejlődésüket, azonosítsák a gyenge pontjaikat, és így módosíthassák edzésprogramjukat.

Cikkünk következő részében a negatívumokat fogjuk áttekinteni. *(Folytatjuk)*

Bogya Sándor Mihály főtörzsaszóls

Mobileszközök biztonsága

A mobil informatikai eszközök jelentősen hozzájárulnak a munkavégzés megkönnyítéséhez, hatékonyságának javításához. A kétségtelen előnyök mellett azonban széles körben megjelentek korábban nem ismert veszélyek, amelyek mind a felhasználóra, mind a kezelt adatokra kockázatot jelentenek.

Szervezeti és személyes adatok

- Fontos a magán- és munkahelyi adatok szétválasztása. A levélküldés, adattárolás, hozzáférés különféle eszközökről vagy más hasonló tevékenység egyes elemeinek kompromittálódása hatással vannak egymásra (a telefon elvesztése, ellopása hozzásegítheti a támadót a szervezeti rendszerekbe történő bejutáshoz, pl. tárolt jelszavak, automatikus csatlakozási lehetőségek).

Alkalmazások biztonsága

- A mobileszközök és -alkalmazások rendszeres frissítése alapvető fontosságú. Ha lejárt az eszköz támogatása és nem érkezik több frissítés, javasolt lecserélni.
- A gyártók hivatalos piacterein (pl. Google Play, AppStore) is folyamatosan felbukkannak olyan alkalmazások, amelyek rosszindulatú kódokat tartalmaznak.
- Nem javasolt előzetesen be nem vizsgált alkalmazásokat telepíteni munkahelyi eszközökre.

Hozzáférés-védelem

- Javasolt átgondolni, hogy mire használjuk a készüléket. A felesleges alkalmazásokat (ha lehet) távolítsuk el.
- Egy jól megválasztott képernyőzár megnehezíti az illetéktelen hozzáférést. A képernyőzárhoz lehetőség szerint használjunk biometrikus hitelesítést.
- Használjunk VPN-t, amikor nyilvános Wifit veszünk igénybe. A nyilvános Wifiken jó eséllyel „hallgatózik” valaki, aki pénzügyi visszaéléshez, vagy más csaláshoz használható adatokat gyűjt.

Biztonsági mentés

- A mobileszközökön tárolt adatokról rendszeresen készítsünk biztonsági mentést, amit lehetőség szerint más eszközön tároljunk (pl. külső háttértár, felhőháttér).

Engedélykérések

- Ellenőrizzük, hogy milyen engedélyeket kér egy alkalmazás. Ha nem szükséges engedélyeket kér egy alkalmazás, ne telepítsük az eszközünkre (pl. navigációs alkalmazásnak szüksége lehet hozzáférni a telefon helyzetéhez, de a videószerkesztőnek nem feltétlenül).
- Ne mentsük el a felhasználónevet és jelszót a böngészőbe! Használjunk inkább jelszókezelő alkalmazást.

Katonai szempontú kockázatok

- Az okostelefonok, valamint a közösségi média elterjedése forradalmasította a megfigyelés dinamikáját, különösen a harctereken. Minden eddiginél több adat jön létre és kerül megosztásra, néha észrevétlenül, tudatlanul (geolokáció, szokások, egészségi állapot, kapcsolatok stb.).
- Egyes gyártók termékei beépített „hátsó ajtót” (azaz szándékosan elhelyezett sérülékenységet) tartalmaznak. Egy kevésbé ismert gyártó termékének vásárlása előtt tájékozódjon annak megbízhatóságáról, kérdezze meg szakmai és katonai vezetőit.

Mobil nélkül...

Gondolkozzon el: mi történne, ha elveszne a mobilja december 24-én este 6-kor...

- Be tud lépni a levelezésébe? Mindegyikbe?
- Be tud lépni a banki fiókjába? Kettős hitelesítés nélkül is?
- Vissza tud lépni bármelyik közösségi fiókjába?
- Fel tudja hívni a főnökét, vagy bárki mást?
- Eltalál a karácsonyi buliba a belvárosba?

2025.04.09

MILEX 2025 NEMZETKÖZI GYAKORLAT

Rácz Tünde fényképei

